

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY SPECJALNEJ PRZYSPOSABIAJĄCEJ DO PRACY
IM. ZOFII KSIĄŻEK - BREGUŁOWEJ
W SPECJALNYM OŚRODKU SZKOLNO-WYCHOWAWCZYM
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ
W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Wrzesień 2020r.

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne Programu	3
2. Wstęp.....	5
3. Wartości, wokół których zbudowany jest program.....	8
4. Wzorzec sylwetki absolwenta.....	9
5. Zadania do realizacji w poszczególnych obszarach rozwoju ucznia.....	13
6. Analiza dotychczasowych działań szkoły.....	14
7. Źródła zewnętrznego wsparcia wychowawczego i profilaktycznego.....	23
8. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły.....	23
9. Cele programu.....	26
10. Metody pracy i sposoby realizacji programu.....	28
11. Realizatorzy szkolnych działań wychowawczo-profilaktycznych.....	29
12. Monitoring i ewaluacja działań profilaktycznych.....	31
13. Działania wychowawczo-profilaktyczne.....	33

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Niniejszy Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym i wychowawczym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jest dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów oraz naszego środowiska szkolnego.

Program opracowany został w oparciu o:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1481).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 852).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 poz. 214).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. 2018 poz. 969).

- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2020 r. poz. 685).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 1990 r. nr 20, poz. 179 z późniejszymi zmianami).
- Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- Ustawa Kodeks Cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145).
- Ustawa Kodeks Karny (Dz. U. 1997 nr 88 poz. 553).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz. 1386).

II. WSTĘP

Społeczność Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej tworzą uczniowie, ich rodzice/opiekunowie prawni oraz nauczyciele i pracownicy administracyjni. Każdy członek społeczności Ośrodka jest osobą, która świadomie wstąpiła do tej wspólnoty, decydując się tym samym na jej współtworzenie oraz respektowanie obowiązujących w niej zasad.

Nadrzędnym celem działań wychowawczo-profilaktycznych Ośrodka jest wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia w bezpiecznej atmosferze i aktywnej współpracy z rodzicami i środowiskiem.

Wychowanie człowieka jest procesem złożonym i wymagającym czasu. Pierwszymi, a zarazem głównymi wychowawcami dzieci są ich rodzice. Działania wychowawcze pracowników Ośrodka, w tym bezpośrednich wychowawców uczniów, mają wspomóc rodziców i stworzyć uczniom warunki do prawidłowego przebiegu tego procesu.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Ośrodka to zaplanowana praca nad formowaniem osobowości młodego człowieka, to stymulowanie jego rozwoju emocjonalnego i społecznego, rozumianego jako współpraca i współlistnienie w grupie społecznej, w taki sposób, który umożliwi rozwój i realizację własnych potrzeb.

Program zmierza do wyposażenia ucznia w taką wiedzę i umiejętności, aby rozumiał, prawidłowo interpretował i umiejętnie stosował obowiązujące normy i wartości, aby mógł on zbudować twórczą i dojrzałą osobowość. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Ośrodka powstał po przeprowadzeniu analizy potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli. Program integruje uniwersalne wartości promowane przez Ośrodek.

Kierując się zasadami zapisanymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Deklaracji Praw Człowieka, pakiecie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji Praw Dziecka, za podstawę nauczania i wychowania przyjmując uniwersalne zasady etyki, stawiamy sobie za cel rozwijanie u wychowanków poczucia odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele. Wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania.

Zakresy profilaktyki i wychowania mają obszar wspólny, który stanowi działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia. Natomiast wspólny aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do prowadzonych działań wzmacnia ich skuteczność.

Misja ośrodka

„W życiu każdy czyn powstaje z wielkiego marzenia”

Zofia Książek-Bregułowa

Słowa poetki są mottem wszystkich działań podejmowanych w placówce, której społeczność jest wyjątkowa pod każdym względem, gdyż codziennie spotykają się tutaj młodzi ludzie o różnych niepełnosprawnościach i w dużym przedziale wiekowym – od przedszkolaków po uczniów szkół ponadpodstawowych. Wszystkich łączą wspólne marzenia, a my podążając za nimi, oferujemy im wszechstronną edukację, rewalidację, terapię, opiekę i wychowanie, co sprawia, że w przyszłości, mając równe szanse życiowe, odważnie będą podejmowali wyzwania codzienności. Naszym celem jest wychowanie człowieka tolerancyjnego, świadomego swoich praw i obowiązków, aktywnego, optymistycznego i ciekawego świata.

Zapewniamy specjalistyczną pomoc wychowankom poprzez przygotowanie ich do efektywnego życia i funkcjonowania w społeczeństwie.

Wspomagamy rodzinę w procesie wychowania i kształtowania właściwych postaw patriotycznych i społecznych.

Wizja Ośrodka

DOROBEK - KREATYWNOŚĆ – POSTĘP

„ Istnieją tylko dwie trwałe rzeczy, które mamy nadzieję dać naszym dzieciom. Jedna to korzenie, druga- skrzydła ” H. Carter

Rozwój placówki, w myśl tego hasła, połączy bogatą tradycję i doświadczenie trzech jednostek specjalnych z nowoczesnością pozwalającą na modyfikowanie oferty edukacyjnej zgodnie z potrzebami uczniów niepełnosprawnych. Bazą pozwalającą określić wizję będą wypracowane metody wzbogacone o priorytety uwzględniające założenia polityki oświatowej w świetle nowego prawa. Celem tak rozumianego rozwoju jest szkoła, w której:

- Szanowane są prawa dziecka do wszechstronnego rozwoju poprzez zdobywanie wiedzy i umiejętności świadomego wyrażania samego siebie.
- Uczniowie przygotowani są do aktywnego życia w społeczeństwie zgodnie z przyjętymi powszechnie zasadami tolerancji i respektowania potrzeb innych ludzi.
- Placówka zapewnia opiekę kadry ze specjalistycznym przygotowaniem do nauczania, prawidłowej rehabilitacji i rewalidacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- Pedagodzy stosują autorskie projekty, nowatorskie metody i formy pracy, w oparciu o najnowsze zasady neurodydaktyki.
- Nowoczesne wyposażenie Ośrodka motywuje uczniów do zdobywania, pogłębiania wiedzy i umiejętności, np. w dziedzinie najnowszych technologii informacyjnych oraz zapewnia warunki do prawidłowego rozwoju psychofizycznego dziecka.
- Rodzice są partnerami w podejmowaniu działań na rzecz rozwoju placówki. Współtworzą prawo szkolne oraz wspomagają realizację zadań opiekuńczo – dydaktycznych i rewalidacyjnych. Ponoszą coraz większą odpowiedzialność za rozwój dziecka, a tym samym szkoły.

III. WARTOŚCI, WOKÓŁ KTÓRYCH ZBUDOWANY JEST PROGRAM

Wartości uniwersalne:

- Prawda
- Piękno
- Patriotyzm i poczucie wspólnoty lokalnej
- Czystość języka polskiego, kultura słowa
- Samodzielność i praca nad sobą
- Rzetelna praca
- Wrażliwość na krzywdę innych

Wartości szczególnie istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego, realnego poczucia własnej wartości.
- Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów oraz kształtowanie pozytywnego myślenia o samym sobie.
- Inicjatywa i radzenie sobie z przeszkodami – myślenie koncepcyjne i analityczne.
- Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności.
- Kształtowanie zdolności do samooceny i samokontroli.
- Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.
- Gotowość do ciągłego dokształcania się, podnoszenia swoich kwalifikacji.
- Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.
- Poznanie własnego środowiska i odczuwanie radości w obcowaniu z przyrodą.
- Efektywne zarządzanie własnym czasem.

Wartości szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie (społeczności szkolnej):

- Rozwijanie wzajemnego szacunku.

- Umiejętność pracy w zespole.
- Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka.
- Rozumienie i akceptacja uczuć innych ludzi.
- Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.
- Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.
- Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.
- Dbanie o przyjazną atmosferę w klasie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych integrujących uczniów i nauczycieli.

IV. WZORZEC SYLWETKI ABSOLWENTA

Dążeniem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania decyzji zgodnie z indywidualnym potencjałem poznawczo-emocjonalny..

Zgodnie z oczekiwaniami, absolwent Ośrodka:

1. Będzie realizował i cenił wartości wpajane uczniom/wychowankom przez pracowników Ośrodka w trakcie wychowywania i nauczania.
2. Będzie rzetelnie wykonywał swoją pracę, będzie wrażliwy na piękno, będzie reagował na krzywdę innych.
3. W dalszej pracy nad sobą zwracać będzie uwagę na samodzielność, opanowanie, prawdę.
4. Będzie przejawiać zainteresowanie życiem społecznym i politycznym w Polsce i na świecie, a wkrótce stanie się aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego.
5. Chętnie będzie uczestniczył w życiu kulturalnym i w różnych jego formach będzie realizował potrzeby samorealizacji.
6. Będzie znał, rozumiał i akceptował normy i zasady społecznie uznawane. Będzie dostrzegał korzyści, ale i zagrożenia płynące z demokracji i wolności.

7. Umiejętnie wykorzysta wiedzę i umiejętności zdobyte podczas wieloletniej nauki, dla dobra swojego, innych i ojczyzny.

**Model absolwenta Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla
Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej**

Wiedza:

- absolwent jest przygotowany do aktywności społecznej (wyposażony w podstawową wiedzę)
- absolwent posiada zainteresowania zgodne z umiejętnościami i zdolnościami
- absolwent zna swoją małą ojczyznę i region, w którym żyje
- absolwent zna swoje prawa i obowiązki
- absolwent ma poczucie własnej wartości

Zdrowie:

- absolwent dba o własne zdrowie i higienę osobistą
- absolwent zna swoje ciało i jego potrzeby
- absolwent jest wolny od uzależnień
- absolwent jest sprawny fizycznie na miarę swoich możliwości
- absolwent potrafi zachować się asertywnie
- absolwent potrafi czynnie odpoczywać
- absolwent potrafi udzielić pierwszej pomocy

Drugi człowiek:

- absolwent jest otwarty na świat i drugiego człowieka - słucha, rozmawia, rozumie, pomaga
- absolwent jest tolerancyjny
- absolwent przestrzega norm społecznych i szanuje prawa innych
- absolwent jest kulturalny i szanuje symbole narodowe
- absolwent jest wrażliwy na potrzeby innych

Umiejętności praktyczne:

- absolwent potrafi zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności
- absolwent umiejętnie korzysta z pomocy naukowych oraz różnych źródeł informacji

- absolwent potrafi współpracować w zespole
- absolwent ponosi odpowiedzialność za podjęte decyzje

Otoczenie i przyroda:

- absolwent zna podstawowe prawa przyrody i je szanuje
- absolwent zna zagrożenia środowiska i potrafi im przeciwdziałać
- absolwent docenia wpływ naturalnego środowiska na zdrowie
- absolwent ma świadomość swojej roli w kształtowaniu środowiska naturalnego

V. ZADANIA DO REALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH ROZWOJU UCZNIĄ

ROZWÓJ INTELEKTUALNY

1. Aktywizacja uczniów do rozwijania swoich zainteresowań i kreatywnego myślenia.
2. Mobilizowanie uczniów do systematyczności i rzetelności w nauce.
3. Praca z uczniem o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

ROZWÓJ SPOŁECZNY I EMOCJONALNY UCZNIÓW

1. Stwarzanie sytuacji wychowawczych, sprzyjających pozytywnemu wyrażaniu własnych uczuć i emocji.
2. Uczucie świadomego posłuszeństwa i szacunku dla starszych.
3. Tolerancja i poszanowanie dla innych kultur i tradycji.
4. Stwarzanie sytuacji wychowawczych integrujących zespół klasowy, grupy świetlicowej i grupy wychowawczej w Internacie.
5. Wdrażanie uczniów do bezpiecznych zachowań i przestrzegania dyscypliny.
6. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.

7. Kształcenie samorządności oraz postaw patriotycznych i obywatelskich.
8. Kształcenie przedsiębiorczości.
9. Przestrzeganie i upowszechnienie praw dziecka i ucznia.
10. Kulturowanie tradycji i zwyczajów regionu.
11. Zaangażowanie rodziców do współpracy ze szkołą.

ROZWÓJ DUCHOWY I MORALNY

1. Kształtowanie hierarchii wartości.
2. Wzbogacanie własnej osobowości.
3. Zapoznanie z dorobkiem kultury.

ROZWÓJ FIZYCZNY UCZNIÓW

1. Przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia.
2. Wdrażanie do właściwego wykorzystania czasu wolnego.
3. Kształtowanie właściwych postaw wobec świata przyrody.

VI. ANALIZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ SZKOŁY

DIAGNOZA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA UCZNIÓW

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy im. Zofii Książek – Bregułowej w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej opracowany został na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w placówce przy użyciu następujących **narzędzi**:

- ankiety skierowanej do: nauczycieli i rodziców, dotyczącej bezpieczeństwa w szkole. Badania zostały przeprowadzone w roku szkolnym 2019/2020;

- obserwacji uczniów na zajęciach dydaktycznych, wychowawczych oraz specjalistycznych, wycieczkach i uroczystościach szkolnych, na korytarzach podczas przerw, w drodze do i ze szkoły;
- wyników ewaluacji wewnętrznej dotyczącej sytuacji wychowawczej oraz pozwalającej ocenić występujące zagrożenia.

Pozostała dokumentacja wykorzystana w konstruowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

- dokumentacja z uczestnictwa w realizowanych dotychczas programach profilaktycznych w szkole;
- dokumentacja dotycząca działań interwencyjnych – dokumentacja pedagoga szkolnego, wychowawców, wpisy do dzienników szkolnych i wychowawczych w Internacie Ośrodka;
- analiza osiągnięć szkolnych – na podstawie klasyfikacji końcoworocznej w roku 2019/2020;
- analiza frekwencji za rok szkolny 2019/2020.

Celem diagnozy było zbadanie:

1. Poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.
2. Oceniania uczniów.
3. Relacji uczeń – rodzic – nauczyciel.
4. Życia szkolnego.

Uzyskane wyniki pozwoliły wysunąć następujące wnioski:

Podstawowym celem badań było zebranie wiarygodnych informacji dotyczących występowania i rozmiarów zachowań ryzykownych naszych uczniów takich, jak: używanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, papierosy i in.), agresja i przemoc wśród młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem cyberprzemocy, trudności szkolne, brak troski o własne zdrowie.

Dzięki badaniom przeprowadzonym wśród uczniów, rodziców i nauczycieli uzyskaliśmy informacje dotyczące:

- Ochrony dziecka – ucznia przed agresją, uzależnieniami (kontaktem z używkami), które hamują bądź zakłócają jego prawidłowy rozwój.

- Zapobiegania zachowaniom niepożądanym, tj. agresja, cyberprzemoc, przemoc, uzależnieni i właściwe reagowanie w chwili pojawiania się ich na terenie naszej szkoły lub w środowisku okołoszkolnym.
- Promowania zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
- Poprawy komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń, uczeń – rodzic, uczeń – uczeń.
- Umiejętności wskazania zachowań pożądanых i nagannych w relacjach rówieśniczych.
- Realizacji obowiązku szkolnego (wagary, opuszczanie pojedynczych lekcji, ucieczki z lekcji, spóźnienia na lekcje).
- Poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Poziomu motywacji do nauki.

Analiza wyników badań

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego i przeprowadzonej diagnozy dokonano identyfikacji niepokojących objawów w dwóch obszarach:

1. Naruszania dyscypliny szkolnej – absencja szkolna, wagary, spóźnienia, łamanie regulaminu szkoły.
2. Niepożądanых zachowań w środowisku uczniowskim – palenie papierosów, używanie alkoholu oraz przemoc rówieśnicza.

Identyfikacja niepokojących objawów	Werbalizacja problemów szkolnych
<p>1. Wskaźniki naruszania dyscypliny szkolnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska frekwencja uczniów - wagary - spóźnienia - opuszczanie pojedynczych lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> - łamanie dyscypliny szkolnej - ucieczka przed odpowiedzialnością - lęk przed szkołą, oceną, nauczycielem - brak zainteresowania ze strony rodziców - zaznaczenie swojej odrębności

<ul style="list-style-type: none"> - nieprzestrzeganie norm postępowania w stosunku do kolegów, nauczycieli i pracowników szkoły - niskie potrzeby edukacyjne - słabe zainteresowanie uczniów celami i zadaniami stojącymi przed szkołą, bycie odpowiedzialnym za wyniki jej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - zachowania demonstracyjne, opozycyjne i buntownicze - rozładowanie złości - manifestacja opozycji wobec autorytetów, norm i wartości ogólnie akceptowanych - niska potrzeba osiągnięć i sukcesu - brak motywacji do nauki - traktowanie nauki jako nakazu - brak kontroli ze strony rodziców - niska samoocena uczniów - brak odpowiedzialności za siebie i innych - przedkładanie przyjemności nad obowiązki
<p>2.Wskaźniki zachowań ryzykownych w środowisku szkolnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palenie papierosów przez uczniów - różne formy agresji i przemocy w szkole - niska kultura słowa, wulgaryzmy, agresja słowna - nadmierne używanie telefonów komórkowych, głośników, tabletów i innych urządzeń multimedialnych 	<ul style="list-style-type: none"> - niemożność spełnienia oczekiwań osób znaczących - presja rówieśnicza - działania zmierzające do zademonstrowania sobie i innym osobom znaczącym ważnych atrybutów własnej tożsamości - identyfikacja z dysfunkcyjną grupą młodzieżową (preferowanie określonych negatywnych zachowań oraz negatywnego systemu wartości) - redukcja lęków, frustracji, obaw związanych z niepowodzeniami w realizowaniu zadań szkolnych i niemożność spełnienia oczekiwań rodziców - niemożność spełnienia oczekiwań osób znaczących

W roku szkolnym 2020/2021 program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących

w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Za przeprowadzenie diagnozy odpowiedzialny jest dyrektor szkoły albo upoważniony przez niego pracownik szkoły.

Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o wykorzystane podstawy teoretyczne, instrukcje do badania i sześć narzędzi do badania, które dostępne są na stronie profilaktycy.pl:

- Tekst wprowadzający
- Podstawy teoretyczne i informacje o narzędziach
- Ankieta dla pracowników szkoły
- Ankieta dla rodziców.

Diagnoza ta została przeprowadzona dla:

- uczniów
- pracowników szkoły
- rodziców.

Werbalizacja problemów występujących w szkole

Na podstawie analizy niepokojących objawów dokonano werbalizacji problemów występujących w szkole:

1. Złe nawyki związane ze stylem życia.
2. Agresji i przemoc ze szczególnym uwzględnieniem cyberprzemocy.
3. Uzależnienia wśród młodzieży.
4. Wagary – unikania obowiązku szkolnego.
5. Nieprzestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, łamanie obowiązujących w szkole regulaminów.
6. Brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne.

Ważnym zadaniem zespołu opracowującego Program Wychowawczo-Profilaktyczny było określenie czynników ryzyka i czynników chroniących oraz sformułowanie działań

osłabiających i wzmacniających te czynniki zgodnie z Teorią czynników ryzyka i czynników chroniących (Garmezy, Hawkins, Baxley).

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące wspólne dla zachowań problemowych
-----------------	--

Związane z jednostką

<ul style="list-style-type: none"> • poszukiwanie wrażeń • nieadekwatna ekspresja gniewu • zaburzenia zachowania • przemoc wobec otoczenia • preferowanie niezależności • niepowodzenia szkolne • niska zaradność życiowa • relacje ze środowiskiem dysfunkcyjnym rówieśniczym • niska samoocena • deprecjonowanie siebie • presja rówieśnicza 	<ul style="list-style-type: none"> • czytelne wartości, normy, zasady • poczucie sensu życia • przekonanie o szkodliwości środków psychoaktywnych • docenianie osiągnięć szkolnych • kompetencje społeczne • zaangażowanie społeczne • umiejętności życiowe • aspiracje życiowe i cele życiowe • poczucie własnej tożsamości • samodyscyplina i samoregulacja • sukcesy szkolne • zainteresowanie nauką • atmosfera szkolna motywująca do nauki • aktywność poznawcza ucznia
---	--

Związane z grupą rówieśniczą

<ul style="list-style-type: none"> • zachowania problemowe rówieśników 	<ul style="list-style-type: none"> • konstruktywne i bogate doświadczenia
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • postawy akceptujące wśród rówieśników • negatywna presja rówieśnicza • brak umiejętności społecznych • modelowanie postaw negatywnych, nieakceptowanych 	<p>społeczne i poznawcze</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozytywna aktywność społeczna • przynależność do grupy o pozytywnym charakterze • zaangażowanie w grupowe zajęcia pozalekcyjne • pozytywna kontrola rówieśnicza • zasady, wartości i normy ważne w szkolnej społeczności
--	---

Związane z rodziną

<ul style="list-style-type: none"> • kryzys wartości rodziny • bezrobocie • dysfunkcja rodziny • brak relacji dziecko – rodzina – szkoła • brak pozytywnych wzorców zachowań wśród dorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomość społeczna • rola relacji dziecko – rodzic
---	---

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021:

1. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno–pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.
2. Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.
3. Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.

Realizacja programu wychowawczo- profilaktycznego odbywa się poprzez:

- organizowanie systematycznych działań informacyjno – edukacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli;

- organizowanie spotkań wychowawczych z rodzicami (problemowych, tematycznych - pedagogizacja) - zgodnie z wytycznymi GIS;
- organizowanie w szkole wydarzeń tematycznych (happeningi, konkursy, przedstawienia, debaty wewnętrzne - zgodnie z wytycznymi GIS);
- utrzymanie przyjaznego klimatu (dobra komunikacja, osobowe relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami, udzielanie emocjonalnego wsparcia młodzieży, szczególnie w trudnych dla nich sytuacjach) sprzyjającego procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu;
- nauczyciele - modelowanie właściwych postaw dorosłych;
- kształtowanie systemu wartości uczniów – czerpanie z wzorców osobowych;
- nabycie umiejętności społecznych;
- przestrzeganie procedur szkolnych wobec palenia, picia alkoholu i odurzania się narkotykami;
- tworzenie warunków do wchodzenia w sytuacje społeczne;
- budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych oraz profilaktycznych prowadzonych przez nauczycieli;
- pomoc uczniom mającym problemy w nauce;
- wczesne rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do psychologa, pedagoga;
- kierowanie uczniów zagrożonych (w porozumieniu z rodzicami) do instytucji udzielającej porad specjalistycznych;
- udostępnianie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą;
- szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych;
- współpraca z instytucjami uprawnionymi do pomocy w szkole w realizowaniu szkolnej profilaktyki;
- udzielanie informacji uczniom i rodzicom o różnorodnych możliwościach spędzania wolnego czasu;
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi;

- włączenie się samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie mają prawo zgłaszania własnych pomysłów i inicjatyw, a także poczucia odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku).

CELE GŁÓWNE:

1. Wspomaganie ucznia w jego wszechstronnym rozwoju oraz ochrona przed zagrożeniami współczesnego świata.
2. Podejmowanie działań promujących zdrowie, bezpieczeństwo, kulturę.
3. Zapobieganie przemocy, agresji, nietolerancji, niskiej kulturze osobistej oraz brakowi motywacji do nauki.

ZADANIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO:

1. Integrowanie grup klasowych i społeczności szkolnej.
2. Podnoszenie samooceny uczniów.
3. Podnoszenie świadomości zjawiska agresji i przemocy.
4. Wdrażania młodzieży do radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
5. Wspomaganie w sytuacjach trudnych i zagrażających.
6. Uczenie młodzieży umiejętności rozpoznawania zachowań i sytuacji ryzykownych oraz podejmowania racjonalnych wyborów.
7. Uczenie umiejętności do przeciwstawiania się destrukcyjnemu naciskowi rówieśników i dorosłych bez użycia przemocy.
8. Podnoszenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli.
9. Współpraca z samorządem szkolnym na rzecz wzmocnienia jego roli we współdecydowaniu o ważnych sprawach dotyczących młodzieży.
10. Podejmowanie współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w realizowaniu zadań z zakresu wychowawczo-profilaktycznego.
11. Włączenie uczniów i rodziców w akcje lokalne o charakterze wychowawczo-profilaktycznym.

VII. ŹRÓDŁA ZEWNĘTRZNEGO WSPARCIA WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYCZNEGO

Praca szkoły opiera się m.in. na współpracy z wieloma instytucjami, należą do nich m.in.:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, opinii, diagnoza, terapia, konsultacje, psychoedukacja).
2. Sądy Rodzinne (współpraca z kuratorami, opiniowanie).
3. MOPS-y, MOPR-y, PCPR-y (pomoc materialna, socjalna, współpraca z kuratorami społecznymi).
4. Policja (profilaktyka zagrożeń, współpraca w sytuacjach kryzysowych oraz zagrożenia).
5. Straż Miejska, Straż Pożarna (oddziaływania profilaktyczne, uczestnictwo w uroczystościach szkolnych).
6. Pałac Kultury Zagłębia, Biblioteka Publiczna (projekty z dziedzin kultury, akcje teatralne, czytelnicze itp.).
7. Instytucje i organizacje wspierające edukację ekologiczną (edukacja).

VIII. STRATEGIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

W celu opracowania struktury i treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego wykorzystano następujące strategie skierowane do uczniów – nauczycieli i rodziców:

	Uczniowie	Nauczyciele	Rodzice
Strategie informacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zapisami statutu szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach ryzykownych zachowań w szkole, • informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach 	<ul style="list-style-type: none"> • ugruntowanie wiedzy na temat okresu rozwojowego dzieci i młodzieży, • poszerzenie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zapisami statutu szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, • zdobycie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska

	uzależnień,	dysfunkcyjnych, <ul style="list-style-type: none"> • promowanie sukcesów młodzieży na forum klasy, szkoły, lokalnego środowiska, • rozpoznanie uczniów z grup ryzyka w klasie, szkole, • analiza sytuacji wychowawczej. 	podejmowania przez młodzież zachowań dysfunkcyjnych, <ul style="list-style-type: none"> • informowanie rodziców o społecznych i zdrowotnych skutkach zachowań dysfunkcyjnych, jakie miały miejsce w szkole.
Strategie edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć adaptacyjno - integracyjnych, • trening asertywności, • doskonalenie umiejętności komunikacyjnych, • kształtowanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> • bieżąca aktualizacja wiedzy z zakresu prawa oświatowego, • monitorowanie potrzeb w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych i profilaktycznych, • psychoedukacja, • udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, • kształtowanie umiejętności pracy z rodzicami ucznia przejawiającego zachowania dysfunkcyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie potrzeb i oczekiwań wobec systemu wychowawczo-profilaktycznego szkoły, • zapoznanie ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami, szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym, • psychoedukacja, odpowiadająca na rzeczywiste potrzeby rodziców, • umożliwienie aktywnej działalności i współdecydowania o życiu szkoły.

<p style="text-align: center;">Strategie alternatywne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, • udział w konkursach przedmiotowych, sportowych i artystycznych oraz wszelkich działaniach alternatywnych • organizacja imprez masowych, wycieczki, biwaki, szkolne festyny środowiskowe, • organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów, zawodów. • praca w organizacjach działających na terenie szkoły, w środowisku lokalnym – samorząd uczniowski, harcerstwo, wolontariat, stowarzyszenia i fundacje, które kreują świadomą pracę na rzecz innych, tym samym rozwijają zainteresowania i wzbogacają rozwój osobowości. 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania wychowawcy lub nauczyciela mającego kontakt z uczniem przejawiającym pierwsze objawy zagrożenia niedostosowaniem społecznym z pedagogiem szkolnym, psychologiem, dyrektorem lub specjalistami spoza szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań konsultacyjnych dla rodziców.
<p style="text-align: center;">Strategie interwencyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem, psychologiem szkolnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie nauczycielom, wychowawcom wsparcia w sytuacji kryzysu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazanie rodzicom osób i instytucji udzielających pomocy i wsparcia w sytuacji kryzysu.

Zmiany środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb i oczekiwań środowiska szkolnego.
Zmiany przepisów	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeby modyfikowanie wewnętrznych przepisów Ośrodka.

Z uwagi na różnice wiekowe uczniów w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, zostają ustalone cele szczegółowe dla poszczególnych grup wiekowych (uczniów na poszczególnych etapach edukacji):

IX. CELE PROGRAMU

CELE SZCZEGÓŁOWE:

**Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy im. Zofii Książek-Bregułowej
w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
w Dąbrowie Górniczej**

1. Wyposażenie uczniów w wiedzę dotyczącą skutków palenia tytoniu, spożywania alkoholu oraz zażywania innych substancji odurzających.
2. Ukształtowanie przekonań uczniów o potrzebie życia bez nałogów.
3. Zrozumienie przez uczniów źródeł zachowań agresywnych i ich skutków osobistych i społecznych.
4. Ukazanie zachowań alternatywnych w sytuacjach wzbudzających agresję.
5. Rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów międzyludzkich.
6. Pobudzanie motywacji uczniów do nauki i rozwijania zainteresowań.
7. Minimalizowanie zaburzeń zachowania poprzez pomoc oraz wspieranie uczniów, ich rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu różnego rodzaju problemów osobistych i szkolnych. Wzmacnianie postaw i zachowań społecznie pożądanых.

8. Wspieranie w dążeniu do rozwoju osobowości i świadomego stosunku do siebie i innych osób
9. Udzielanie rodzicom pomocy w sprawach wychowawczych i społecznych.

Abby osiągnąć cele szkoła będzie:

- promować zdrowy, aktywny tryb życia;
- informować uczniów i rodziców o skutkach palenia papierosów, używania alkoholu, narkotyków, zachowań agresywnych, autodestrukcyjnych i innych;
- uczyć kultury korzystania z telefonów komórkowych;
- eliminować wulgaryzmy, propagować kulturę języka;
- wymagać stosownego stroju w szkole;
- wypracowywać umiejętność podejmowania właściwych decyzji;
- kształtować odpowiedzialność za ochronę zdrowia własnego i innych;
- uczyć umiejętności radzenia sobie ze stresem;
- ćwiczyć zachowania asertywne, empatię;
- wspierać rozwój fizyczny i intelektualny;
- uczyć efektywnego spędzania wolnego czasu;
- rozwijać zainteresowania uczniów (konkursy, olimpiady, projekty);
- wzmacniać poczucie własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości;
- ćwiczyć umiejętność komunikacji, wyrażania własnych opinii, przekonań i poglądów;
- ćwiczyć sposoby kontroli emocji;
- uczyć sposobów rozwiązywania problemów;
- kształtować postawy tolerancji, szacunku do drugiego człowieka;
- wspierać relacje rodzic – uczeń - nauczyciel, w celu tworzenia właściwego klimatu szkoły zapewniającego podmiotowość i bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców;
- rozwijać umiejętności wychowawcze rodziców (pedagogizacja rodziców);
- wzbudzać świadomość odczuwania własnych nastrojów, emocji oraz pomagać w formułowaniu (nazywaniu) ich.

X. METODY PRACY I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

W realizacji zadań profilaktycznych zostaną wykorzystane następujące sposoby i metody pracy:

- zajęcia w ramach godzin wychowawczych i edukacyjnych;
- zajęcia warsztatowe dla uczniów nauczycieli i rodziców;
- udział w akcjach ogólnokrajowych, miejskich i szkolnych m.in.: np. „Światowy dzień walki z AIDS”, „Dzień bez Papierosa”, "Dziecko w sieci”, „Dzień Szkoły bez Przemocy”;
- gazetki profilaktyczne;
- zebrania i konsultacje z rodzicami;
- projekcje filmowe;
- inscenizacje i dramy;
- indywidualne rozmowy profilaktyczne z uczniami i rodzicami.

XI. REALIZATORZY SZKOLNYCH DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Realizatorami działań profilaktycznych na terenie szkoły są dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy, przy współpracy z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka.

DYREKTOR OŚRODKA:

- odpowiada za organizację działań wychowawczych i profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami;
- dba o przygotowanie nauczycieli do realizacji ww. zadań;
- zapewnia środki finansowe na realizację zadań wynikających z rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

WICEDYREKTORZY:

- dbają o sprawną organizację zajęć o charakterze profilaktyczno-wychowawczym;
- nadzorują realizację zajęć w zakresie udzielania przez szkołę pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- kontrolują realizację wybranych przez szkołę programów wychowawczo-profilaktycznych;
- współpracują z pedagogami i psychologami.

PEDAGODZY I PSYCHOŁODZY:

- prowadzą diagnozę problemów wychowawczych;
- gromadzą wiedzę o istniejących programach profilaktycznych, ich podstawach teoretycznych i skuteczności;
- dokonują wyboru najodpowiedniejszego programu i ewentualnej adaptacji do warunków i potrzeb szkoły;
- prowadzą konsultacje z rodzicami i nauczycielami w zakresie wiedzy psychologicznej dotyczącej procesów rozwoju oraz potrzeb dzieci i młodzieży;
- organizują na terenie szkoły pomoc psychologiczno - pedagogiczną oraz materialną dla uczniów;
- podejmują działania na rzecz usprawnienia komunikacji między uczniami, uczniami a rodzicami, uczniami a nauczycielami (mediacje, warsztaty, poradnictwo);
- współdziałają z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi instytucjami specjalistycznymi działającymi na rzecz dziecka;
- wykonują czynności wynikające bezpośrednio ze strategii działań profilaktycznych oraz interwencyjnych;
- monitorują i koordynuje przebieg realizacji programu profilaktyki.

NAUCZYCIELE:

- realizują zadania określone w strategii działań profilaktycznych oraz interwencji w sytuacjach kryzysowych;
- dbają o tworzenie przyjaznego klimatu szkoły;
- uczestniczą w różnych formach doskonalących;
- uczestniczą w konsultacjach i zebraniach dla rodziców;
- organizują profilaktyczne zajęcia pokazowe dla nauczycieli i rodziców.

PRACOWNICY ADMINISTRACJI I OBSŁUGI:

- pracownicy administracji i obsługi informują dyrekcję szkoły, pedagoga szkolnego i nauczycieli o zauważonych zachowaniach problemowych u dzieci i młodzieży;
- dbają o tworzenie przyjaznego klimatu szkoły.

RODZICE:

- uczestniczą w organizowanych przez szkołę warsztatach dla rodziców, konsultacjach oraz zebraniach;
- współpracują z pedagogiem, wychowawcą i nauczycielami w zakresie wspomagania dziecka w jego rozwoju;
- korzystają z pomocy wyspecjalizowanych instytucji zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku;
- włączają się w organizowanie imprez klasowych i szkolnych.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z Policją, Kuratorami Sądowymi, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, Miejskimi oraz Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Koordynatorem ds. Profilaktyki, stowarzyszeniami, lekarzami oraz pielęgniarkami szkolnymi.

OCZEKIWANE EFEKTY

1. Zmniejszenie skali zachowań problemowych występujących wśród uczniów Ośrodka.
2. Utrwalenie wśród uczniów nawyków prozdrowotnych i nabycie przez nich umiejętności aktywnego i zdrowego wykorzystania czasu wolnego.
3. Zwiększenie osobistego zaangażowania uczniów i ich motywacji do abstynencji i powściągliwości wobec substancji uzależniających.
4. Nabycie przez uczniów SOSW zdolności samodzielnego dokonywania wyboru zachowań właściwych dla zdrowia własnego i innych.

XII. MONITORING I EWALUACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- a. Za prowadzenie monitoringu realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego na poziomie klasy odpowiada wychowawca.

- b.** Całościowy przebieg wdrażania działań zapobiegawczych w szkole monitoruje pedagog oraz psycholog szkolny.
- c.** Wychowawca klasy dokumentuje realizację programu wychowawczo-profilaktycznego poprzez notatki, wnioski z diagnozy (określenie skali zachowań ryzykownych, wyodrębnienie uczniów z grupy podwyższonego ryzyka, sporządzenie wykazu uczniów przejawiających zaburzone zachowania, wymagających podjęcia działań wychowawczych), opracowanie i realizację tematów na godzinach wychowawczych dostosowanych do potrzeb zespołu klasowego zgodne z programem wychowawczym szkoły.
- d.** Pedagog oraz psycholog szkolny monitoruje całościowy przebieg realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły poprzez:
- analizę dokumentacji dotyczącej planowania i przebiegu działań profilaktycznych realizowanych przez wychowawców klas;
  - gromadzenie dokumentacji działań profilaktycznych;
  - rejestrację potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji programu profilaktycznego;
  - rejestrację informacji przekazywanych przez wychowawców, nauczycieli, rodziców, instytucje zewnętrzne o pojawieniu się nowych zagrożeń bądź nasileniu się dotychczasowych zachowań ryzykownych.
- e.** Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego dokonuje Zespół Wychowawczy, oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań oraz określając obszary działań profilaktycznych na kolejny cykl kształcenia; z wnioskami i zadaniami zostaje zapoznana rada pedagogiczna na konferencji podsumowującej rok szkolny.
- f.** W ramach ewaluacji programu wychowawczo-profilaktyczny podejmowane będą m.in. następujące zadania:
- diagnoza stanu bezpieczeństwa w szkole na podstawie informacji uzyskanych od uczniów i ich rodziców (ankieta, wywiady);
  - analiza frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych (analiza dzienników lekcyjnych);
  - diagnoza przyczyn niepowodzeń szkolnych uczniów (analiza dokumentacji, rozmowy z wychowawcami, uczniami, rodzicami);
- g.** Program wychowawczo-profilaktyczny obowiązuje w roku szkolnym 2020/2021 od dnia zatwierdzenia przez Radę Pedagogiczną. Zmiany do programu wprowadzane są po każdej ewaluacji oraz w razie konieczności.

XIII. DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI

Obszar	Zadania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zdrowie - edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji z innymi ludźmi. • Nauka nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną: koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie, związek. • Rozumienie sytuacji małżeństwa, w którym występuje niepełnosprawność. • Poznanie zasad sprawowania opieki nad dzieckiem; rozumienie, co oznacza odpowiedzialne rodzicielstwo. • Doskonalenie umiejętności aktywnego udziału w życiu rodziny. • Rozumienie konieczności budowania wokół siebie kręgu wsparcia – grupy przyjaznych osób (sąsiedzi, dalsza rodzina, rówieśnicy, znajomi, rodzina itd.). • Doskonalenie umiejętności współpracy z innymi osobami. • Rozumienie sytuacji utrzymania bliskości lub dystansu w relacjach z innymi. • Doskonalenie umiejętności	Zgodnie z tematyką godzin wychowawczych W ciągu roku zgodnie z harmonogramem	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, inni specjaliści

	<p>pomagania sobie i innym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauka wykonywania pracy charytatywnej/ wolontariackiej. • Nauka prowadzenia życia towarzyskiego. • Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (stresujących, lękowych). • Wdrażanie procedur obowiązujących na terenie Ośrodka w związku z COVID-19. 		
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumienie własnej niepełnosprawności i ograniczeń z niej wynikających. • Doskonalenie umiejętności wyboru odzieży i ubierania się adekwatnego do sytuacji, pogody. • Akceptowanie zmian i szacunek dla własnego ciała. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć. • Doskonalenie umiejętności oceny własnych kompetencji. • Doskonalenie umiejętności dbania o zdrowy styl życia. • Rozumienie konieczności wykonywania badań profilaktycznych (badania okresowe, wizyty u stomatologa, urologa, ginekologa). • Nauka radzenia sobie z problemem chorób i śmierci bliskich osób, przeżywania 	<p>Zgodnie z tematyką godzin wychowawczych</p> <p>W ciągu roku zgodnie z harmonogramem</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, inni specjaliści</p>

<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań</p>	<p>żałoby.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauka radzenia sobie ze stresem. • Nauka asertywności. • Odkrywanie siebie jako osoby dorosłej. • Kształtowanie świadomości własnej tożsamości. • Nauka elementów kultury osobistej – wygląd zewnętrzny, higiena osobista, odpowiednie zachowanie się w różnych sytuacjach; • Rozumienie roli ucznia jako osoby dorosłej w szkole przysposabiającej do pracy. • Rozwijanie swoich zainteresowań. • Nauka odróżniania marzeń realnych od nierealnych. • Poznawanie własnego regionu, kultury, tradycji regionalnych, organizacji i instytucji działających na danym terenie. • Rozumienie ważnych wydarzeń w rodzinie, miejscu zamieszkania, kraju, uczestniczenie w tych wydarzeniach. • Nauka utożsamiania się z własnym krajem. • Nauka określania planów na przyszłość. • Doskonalenie umiejętności organizowania sobie czasu wolnego. • Doskonalenie umiejętności poprawnego zachowania się 	<p>Zgodnie z tematyką godzin wychowawczych W ciągu roku zgodnie z harmonogramem</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, inni specjaliści</p>
--	---	---	--

	<p>w miejscach publicznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności dokonywania wyborów w różnych sytuacjach życiowych. • Stosowanie się do zasad savoir-vivre'u (odpowiednie zachowanie w różnych sytuacjach, postawy wobec innych osób). • Rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań w odniesieniu do pracy. • Nauka wskazywania swoich mocnych i słabych stron w sytuacji pracy. • Nauka określania swoich preferencji (zainteresowań) i predyspozycji zawodowych, doskonalenie umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej. • Poznawanie znaczenia pracy w życiu człowieka. 		
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych. • Nauka odróżniania fikcji od rzeczywistości – świata kina, teatru, literatury, gier komputerowych. • Poznawanie prawa, w tym uprawnień osób z niepełnosprawnościami do korzystania z systemu wsparcia społecznego. • Poznawanie obowiązków wobec prawa. 	<p>Zgodnie z tematyką godzin wychowawczych W ciągu roku zgodnie z harmonogramem</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, Inni specjaliści</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach groźnych i trudnych. • Poznanie zasad bezpieczeństwa w kontaktach z innymi ludźmi, nawiązywanych za pomocą Internetu i innych nowych technologii. • Nauka orientacji w przestrzeni bliższego i dalszego środowiska. • Rozwijanie i doskonalenie umiejętności korzystania z transportu publicznego. 		
--	---	--	--

Program został opracowany przez zespół w składzie:

1. mgr Czerwińska Urszula
2. mgr Pajkert-Skadłubowicz Agata
3. mgr Sołtysik Agata
4. mgr Walnik Beata
5. mgr Koziół Beata
6. mgr Oskędra Renata
7. mgr Kapusta Beata
8. mgr Kowalska Katarzyna
9. mgr Morchat Magdalena
10. mgr Tobiasz-Żelazny Justyna

Zatwierdzam do realizacji:

Przewodnicząca/y Rady Rodziców:

Przewodnicząca/y Samorządu uczniowskiego

Dyrektor Ośrodka
